

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4897/2019
05.12.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Зоране Делибашић, чланова већа, у парници тужиља малолетне АА и малолетне ББ из ..., које заступа мајка ВВ из ... а чији је пуномоћник Драган Павловић адвокат из ..., против туженог ГГ из ..., чији је пуномоћник Бранислава Ступар адвокат из ..., ради измене одлуке о одржавању личних односа и висине издржавања, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 274/19 од 01.08.2019. године, у седници већа одржаној дана 05.12.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 274/19 од 01.08.2019. године у погледу одлуке о висини издржавања.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж2 274/19 од 01.08.2019. године и пресуда Основног суда у Сремској Митровици П2 276/18 од 14.02.2019. године, исправљена решењем истог суда П2 276/18 од 14.06.2019. године у ставу првом - у погледу одлуке о измени начина одржавања личних односа и ставу другом изреке, и у том делу предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сремској Митровици П2 276/18 од 14.02.2019. године која је исправљена решењем тог суда П2 276/18 од 14.06.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиља малолетне АА и малолетне ББ које заступа мајка ВВ из ... и пресуда Основног суда у Сремској Митровици П2 403/13 од 01.11.2013. године измењена у ставу другом, осмом и деветом, тако што је уређен лични контакт оца ГГ са децом малолетном АА и малолетном ББ које ће код оца проводити прва три викенда у месецу у периоду од петка у 19.30 сати до недеље у 19.30 сати с`тим што ће отац долазити по малолетну децу и враћати их мајци а када месец има пет викенда последња два викенда девојчице ће провести са мајком; у току зимског распуста 10 дана у континуитету код оца а затим 10 дана у континуитету код мајке; током летњег

распушта у јуну 7 дана у континуитету код оца и 7 дана у континуитету код мајке, у јулу 15 дана у континуитету код оца и 15 дана у континуитету код мајке, с тим да приликом боравка код оца приоритет у одређивању где ће деца боравити имају државни и верски празници и рођендани родитеља, који су дужни да једно друго благовремено обавесте о евентуалној спречености одржавања личног контакта, а пропуштени лични контакт због спречености се мора надокнадити; обавезан отац малолетне деце ГГ да на име свог доприноса за издржавање малолетне АА и малолетне ББ плаћа месечно износ од по 9.000,00 динара почев од дана доношења пресуде па убудуће док за то постоје законски услови или се одлука суда не измени, с тим да ће означене износе уплаћивати између првог и петог у месецу на текући рачун мајке законске заступнице малолетне деце са бројем наведеним у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да надокнади малолетним тужиљама трошкове парничног поступка у износу од 159.750,00 динара у року од 15 дана по правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 274/19 од 01.08.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Сремској Митровици П2 276/18 од 14.02.2019. године, исправљена решењем истог суда П2 276/18 од 14.06.2019. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужиле су поднеле одговор на ревизију туженог.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. Закона о парничном поступку (ЗПП), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се не указује на постојање других битних повреда одредаба парничног поступка које су чланом 407. став 1. тачке 2. и 3. ЗПП предвиђене као разлог за овај ванредни правни лек.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Сремској Митровици П2 403/13 од 01.11.2013. године уређен је начин одржавања личних односа тужиле - малолетне АА (рођена ...2009. године) и малолетне ББ (рођене ...2011. године) и туженог. Том пресудом је, између осталог, одређено да ће тужиле проводити са туженим три викенда у месецу заредом - први и трећи викенд од петка у 19.30 сати до понедељка у 20.00 сати, а други викенд од петка у 19.30 сати до недеље у 20.00 сати, као и два пута по 15 дана у

току лета и 15 дана зими, с`тим што су родитељи дужни да се међусобно о могућем путовању на летовање и зимовање обавесте минимум 30 дана пре почетка путовања. Истом пресудом тужени је обавезан да плаћа издржавање тужиљама у износу од по 7.000,00 динара месечно. У време када је означена пресуда донета обе тужиле су биле деца ваншколског узраста. Тужиле са мајком живе у ..., похађају основну школу и одличне су ученице. Тужени живи и ради у ... а викенде проводи у породичној кући у ..., у којој живи његов отац. Орган старатељства је предложио да се измени начин одржавања личних односа странака одређен правноснажном пресудом. По мишљењу тог органа, динамика виђања требало би да буде прилагођена узрасним и развојним потребама деце. Поласком деце у школу наступиле су промене у њиховој дневној рутини, због чега лични контакти са туженим морају бити прилагођени њиховим школским обавезама, ваншколским активностима и времену потребном за игру, одмор и дружење са вршњацима, а по актуелном моделу виђања деца су понедељком изложена путовању на релацији ...-... (два пута у једном и два пута у другом правцу), што им оставља мање времена за припрему за наредни школски дан, одмор и дружење са вршњацима. Орган старатељства је предложио да тужиле три викенда у месецу проводе са туженим од петка у 19.30 сати до недеље у 19.30 сати (када месец има пет викенда деца последња два викенда ће проводити са мајком), у континуитету 10 дана зимског распуста, а током летњег распуста 7 дана у јуну и по 15 дана у јулу и августу, осим од 16. до 31. августа. Орган старатељства је предложио и да се оба родитеља, између којих и након више од пет година од престанка ванбрачне заједнице постоји међусобна нетрпељивост, неповерење и изразито лоша родитељска комуникација, обавезу да једно друго благовремено обавесте о евентуалној спречености одржавања личног контакта, као и да се пропуштени лични контакт мора надокнадити. Тужени је запослен и остварује зараду у висини од око 47.000,00 динара месечно, а повремено и приходе као судија на ... такмичењима - током 2018. године на тај начин је остварио приход од укупно 35.000,00 динара. Власник је стана у ... за чије коришћење има трошкове у висини између 10.000,00 и 15.000,00 динара месечно. Тужени нема обавезу издржавања других лица. Мајка тужиле је запослена као наставница у ... школи са непуним радним временом и њена просечна зарада износи око 35.000,00 динара. И она остварује додатне приходе у висини од око 15.000,00 динара месечно тако што држи часове Са тужиљама живи у приземљу породичне куће. За задовољавање потреба малолетне деце укупно је неопходно 28.600,00 динара месечно.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права одлучили о измени, повећању висине издржавања.

Одредбом члана 164. Породичног закона прописано је да се висина издржавања може смањити или повећати ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука.

Правноснажна пресуда којом је одређена висина издржавања донета је у време када су тужиље била деца ваншколског узраста од четири односно две и по године. Протеком времена и поласком тужиља у школу њихове потребе су евидентно повећане, што оправдава измену досуђеног издржавања - повећање висине издржавања за по још 2.000,00 динара месечно. Тужени је у могућности да доприноси издржавању тужиља са сада одређеним износом издржавања, с'обзиром да остварује редовне месечне приходе и да има могућност стицања додатних прихода, да је здрав и радно способан те да нема обавезу издржавања других лица.

У погледу одлуке о том захтеву нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права. Досуђени износ издржавања нижи је од половине минималне суме издржавања у време пресуђења. Тужени има законску обавезу издржавања која се не може компензовати са издацима за летовања и зимовања деце која иначе, по наводима ревизије, највећим делом сноси његов отац.

Међутим, основано се ревизијом указује на погрешну примену материјалног права при одлучивању о измени одлуке о начину одржавања личних односа странака.

Одлука о начину одржавања личних односа може се изменити ако то оправдавају околности настале након њеног доношења и ако је то у најбољем интересу детета, у смислу члана 6. став 1. и члана 266. став 1. Породичног закона. Одредбом члана 270. Породичног закона прописано је да је суд, пре него што донесе одлуку о заштити права детета, дужан да затражи налаз и стручно мишљење органа старатељства, породичног саветовалишта и друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима.

О потреби измене начина одржавања личних односа странака - дела по којем деца први и трећи викенд у месецу проводе код туженог од петка у 19.30 сати до понедељка у 19.30 сати, постоје различита стручна мишљења органа старатељства. У стручним мишљењима од 14.03.2017. и 14.01.2019. године предложена је измена одлуке у том делу због поласка тужиља у школу и њихових школских обавеза које захтевају да се начин одржавања личних односа томе прилагоди, тако што ће деца проводити са оцем три викенда у месецу од петка до недеље, без продужавања два викенда и на понедељак. Међутим, у стручном мишљењу од 24.11.2017. године процењено је да актуелни модел задовољава развојне потребе и интересе деце и да зато нема потребе да се одлука о начину одржавања личних односа мења, јер нису уочене његове негативне последице по децу.

На супротност стручних мишљења органа старатељства и пропусти нижестепених судова да исте цене у поступку одлучивања о измени одлуке о начину одржавања личних односа, основано се указује ревизијом туженог као на

пропусте у утврђивању чињеничног стања од чега зависи и правилна примена материјалног права.

О начину одржавања личних односа странака током зимског и летњег распуста тужиља, родитељи су на рочиштима од 14.03.2018. и 30.11.2018. године постигли сагласност да тужиље бораве код туженог 10 дана током зимског распуста и два пута по 15 дана током летњг распуста, најкасније до 25. августа, с`тим што ће приоритет у одређивању где ће деца боравити имати државни и верски празници, односно рођендани родитеља. Орган старатељства је предложио да тужиље у континуитету бораве код туженог 10 дана током зимског распуста а током летњег распуста 7 дана у јуну и по 15 дана у јулу и августу. Основно се ревизијом туженог указује да пресуде нижестепених судова у том делу нису у складу ни са постигнутим споразумом нити са предлогом органа старатељства, а нарочито да је донетим пресудама ускраћено право тужиља да проводе са туженим у континуитету 15 дана током августа месеца, како је то предвиђено споразумом и предлогом органа старатељства.

Из наведених разлога пресуде нижестепених судова су морале бити укинуте у погледу одлуке о измени начина одржавања личних односа странака и предмет у том делу враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу првостепени суд ће отклонити уочене пропусте - ценити сва стручна мишљења органа старатељства и постигнути споразум родитеља малолетне деце, а затим о тужбеном захтеву за измену начина одржавања личних односа донети на закону засновану у погледу битних чињеница јасно образложену одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од коначног исхода спора.

Сходно изложеном, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом, а на основу члана 416. став 2. истог закона, као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић